

LIBRIS

We know
books

Κεντητὰ ὑφάσματα
καὶ ἐνδύματα

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

2026

D I A R Y

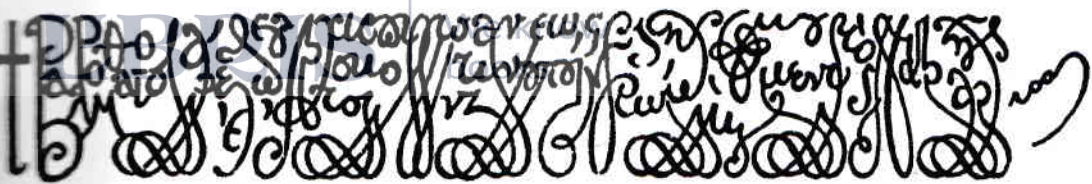
Embroidered Textiles
and Vestments

LBDIS

We know
books

Ὁσιώτατοι ὁ τε ὁ Ἡγούμενος Ἀρχιμανδρίτης κύριος Ἐφραίμ καὶ οἱ λοιποὶ Πατέρες τῆς ἐν Ἀγίῳ Ὁρει Ἱερᾶς βασιλικῆς, Πατριαρχικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τοῦ βατοπαίδιου, τέκνα τῆς ἡμῶν Μετριότητος ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, χάρις εἴη τῇ ὑμῶν Ὁσιότητι καὶ εἰρήνῃ παρὰ Θεοῦ.

Ἐπευλογοῦντες τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἐπιτραπεξίου ἡμερολογίου τῆς καθ' ὑμᾶς Ἱερᾶς Μονῆς διὰ τὸ ἔτος 2026, ἀφιερουμένου εἰς τὴν πολύτιμον συλλογὴν χρυσοκεντήτων λειτουργικῶν ὕφασμάτων τῆς Μονῆς, ἐπαινοῦμεν τὴν ὑμετέραν Ἀδελφότητα διὰ τὸ γεγονός ὅτι, ἤδη πλέον τῶν τριάκοντα ἐτῶν, προβαίνει εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ ὄντως καλαισθήτου αὐτοῦ Ἡμερολογίου, ἡ ὁποία προσφέρει εἰς τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας ἐν πνευματέμφορτον ἐγχειρίδιον, ἀφ' ἐνὸς μὲν πρὸς καθημερινὴν χρῆσιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ πρὸς συχνὴν ἐντρυφήσιν εἰς μοναδικὰ δείγματα Ὁρθοδόξου χριστιανικῆς τέχνης ἀλλὰ καὶ τῆς ἀγιορειτικῆς ὁλοφώτου πνευματικότητος καὶ εὐσεβείας.

Τὰ μοναδικὰ ταῦτα ἐκκλησιαστικά κειμήλια ἀποτελοῦν ἐκφραστικωτάτην θεολογικὴν γλῶσσαν, ἡ ὁποία διὰ τῆς χριστοτερποῦς εὐλαβείας καὶ τοῦ ὑψηλοῦ καλλιτεχνικοῦ ταλάντου τῶν κατασκευαστῶν, ἐκφράζει τὴν οὐσιαστικὴν ἀναφορὰν τῶν κεντρικῶν ἀληθειῶν τῆς πίστεώς μας εἰς τὸν ζωτικὸν πυρῆνα τῆς Θείας Λατρείας, τὴν Θεῖαν Εὐχαριστίαν, κατὰ τὴν τέλεσιν τῆς ὁποίας σύμπας ὁ Λαὸς τοῦ Θεοῦ, ἀπ' ἀρχῆς καὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων, εἶναι παρῶν, συμπροσευχόμενος, συναγαλλόμενος καὶ συνδοξάζων τὸν ἐν Τριάδι Θεόν, μετὰ τῆς Ἀγιοπρώτου Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν Ἀγίων, τῶν ἀπ' αἰῶνος τῶ Θεῷ εὐαρεστησάντων. Ἡ ἐκκλησιαστικὴ τέχνη εἶναι προσευχή, φιλοκαλία, μεθεξὶς ἀγιότητος, ἀποκάλυψις τῆς ἐλθούσης πανσωστικῆς χάριτος καὶ τῆς πληρότητος κοινωνίας, γνώσεως καὶ μακαριότητος ἐν τῇ ἐρχομένῃ ἐπουρανίῳ βασιλείᾳ τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἀγίου Πνεύματος.

Τὰ χειροποίητα χρυσοποικίλτα δοξολογικὰ αὐτὰ ἔργα, μεγάλης λεπτότητος καὶ εὐαισθησίας, οἱ ἐπιτάφιοι, τὰ ὠμοφόρια, τὰ ἐπιμάνικα, τὰ ἐπιτραχήλια κ.ἄ., τὰ ὁποῖα κατεσκευάσθησαν κυρίως εἰς ἔργαστήρια τῆς βασιλίδος

τῶν Πόλεων ἀλλὰ καὶ τοῦ Ὁρθοδόξου ἐν γένει χώρου, καὶ φυλάσσονται ἐπιμελῶς, ὑπὸ τὰς πλέον καταλλήλους συνθήκας προστασίας των εἰς τὸ Σκευοφυλάκιον τῆς Ἱερᾶς ὑμῶν Μονῆς, καλύπτουν χρονολογικῶς τὴν περίοδον ἀπὸ τοῦ 14ου ἕως καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 20ου αἰῶνος. Ἐκφράζομεν τὴν εὐαρέσκειαν τῆς ἡμῶν Μετριότητος πρὸς τὴν ὑμετέραν μοναστικὴν Ἀδελφότητα διὰ τὸν σεβασμὸν ὑμῶν πρὸς τὰ ἔξοχα μνημεῖα τοῦ Ὁρθοδόξου πνευματικοῦ πολιτισμοῦ, διὰ τὴν ἄριστην συντήρησιν καὶ διαφύλαξιν αὐτῶν, καθὼς καὶ διὰ τὴν ἐντυπωσιακὴν προβολὴν των. Ἔχει ἐξέχουσαν σημασίαν νὰ ἀναδεικνύηται ἡ συμβολὴ τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸν πολιτισμὸν, ὡς ἀπάντησις εἰς τὴν ὄλως ἄτοπον ἄποψιν, ὅτι ἡ θρησκευτικὴ πίστις συρρικνώνει καὶ ἐξασθενεῖ τὰς δημιουργικὰς δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου. Τὰ ὑπέροχα μνημεῖα τοῦ Χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ συνεχίζουσι καὶ σήμερον νὰ προκαλοῦν ἀπεριόριστον θαυμασμὸν.

Ἐν τῷ πνεύματι τούτῳ, συγχαίροντες καὶ αὐθις τοὺς συντελεστάς τῆς παρούσης ἡμερολογιακῆς ἐκδόσεως, καταστέφομεν ὑμᾶς, ἅγιοι Καθηγούμενε, τοὺς περὶ ὑμᾶς καὶ πάντας τοὺς ἐντευξομένους εἰς τὸ μετὰ χεῖρας ἐπιτραπέσιον Ἡμερολόγιον διὰ τῆς Πατριαρχικῆς ἡμῶν εὐλογίας, εὐχόμενοι δὲ πᾶσιν ὑμῖν σωτήριον, εἰρηνικόν, ὑγιερὸν καὶ εὐκαρπὸν ἐν ἔργοις θεαρέστοις τὸ νέον ἔτος 2026, ἐπικαλούμεθα ἐπὶ πᾶσαν τὴν Ἀδελφότητα, μεσιτεία τῆς Κυρίας Θεοτόκου, τῆς κουροτρόφου τοῦ ἡγιασμένου Ἰλθωνος, τὴν πλουσιόδωρον χάριν καὶ τὸ ἄμετρον ἔλεος τοῦ ἀεὶ εὐφραينوμένου ἐπὶ τοῖς ἀσκητικοῖς ἀγῶσι τῶν μοναστῶν Λύτου Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, Ὡς πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς ἀπεράντους αἰῶνας. Ἀμήν.

Λ, βκε Ὀκτωβρίου θ'

Ἐπιτομή
Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος
Διάσωρος Θεός θεὸν εὐχόμενος

EBRIS

We know
books

LBRIS

We know
books

Τὸ Ἅγιον Ὄρος, «ὁ κήπος τῆς Κυρίας Θεοτόκου», γιὰ περισσότερο ἀπὸ χίλια χρόνια ἀποτελεῖ τὴν κιβωτὴ τῆς Ὀρθοδοξίας, φυλάσσοντας ἀνεκτίμητα πνευματικὰ καὶ πολιτιστικὰ κειμήλια. Κάθε Μοναστήρι, κάθε Σκήτη, κάθε Κελλι μαρτυρεῖ τὴν συνέχιση τῆς βυζαντινῆς παράδοσης καὶ τῆς ἀδιάλειπτης προσευχῆς. **Ἐὰν** γιὰ περισσότερους ἀπὸ δέκα αἰῶνες, ἡ προσευχὴ συναντᾷ τὴν τέχνη καὶ οἱ ἀρετὲς **συνυφαίνονται** μὲ τὴν πνευματικὴ δημιουργία.

Ἡ Ἱερά Μεγίστη Μονὴ Βατοπαιδίου, δευτέρη κατὰ τὴν ἱστορικὴ τάξη Μονὴ καὶ ἕνα ἀπὸ τὰ ἀρχαιότερα μοναστικά κέντρα τοῦ Ἄθω, ἐπιδιώκει νὰ συνδυάζει τὸ πνευματικὸ μὲ τὸ πολιτιστικὸ ἔργο. Στους αἰῶνες δέχθηκε δωρεὲς βασιλέων καὶ αὐτοκρατόρων, ἡγεμόνων καὶ ἀπλῶν πιστῶν, οἱ ὅποιοι, ἀναγνωρίζοντας τὴν Χάρη τῆς Θεοτόκου —στὸν Εὐαγγελισμό τῆς ὁποίας εἶναι ἀφιερωμένη ἡ Μονή— πρόσφεραν τὴν Χάρη τῆς πολλὰ πολύτιμα κειμήλια. Ἔτσι, σήμερα στὴν Βιβλιοθήκη καὶ στὸ Σκευοφυλάκειο τῆς Μονῆς φυλάσσονται πολλὰ χειρόγραφα, παλαιότυπα βιβλία, ἔργα, βυζαντινὲς εἰκόνες, ἀργυρὰ σκευὴ καὶ πλῆθος ἄλλων ἱστορικῶν τεκμηρίων καὶ κειμηλίων, μνημῆς μιᾶς ἀδιάκοπης συνέχειας ποῦ ἐνώνει τὴν βυζαντινὴ παράδοση μὲ τὴν ζωντανὴ ἐμπειρία τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀνάμεσα σὲ αὐτὰ ξεχωρίζει ἡ περίφημη Συλλογὴ Χρυσοκέντητων Ὑφασμάτων τῆς Μονῆς, ποῦ καλύπτει τὴν περίοδο ἀπὸ τὸν 14ο ἕως καὶ τὶς ἀρχὲς τοῦ 20οῦ αἰῶνα. Πρόκειται γιὰ ἔργα τέχνης μοναδικῆς λεπτότητας καὶ εὐαισθησίας, τὰ ὁποῖα φιλοτεχνήθηκαν σὲ αὐτοκρατορικά ἔργα-σημεῖα τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῆς Θεσσαλονίκης, τῶν Ἰωαννίνων καὶ τῆς Τραπεζούντας. Ξεχωριστὴ θέση κατέχει ὁ μεγάλος βυζαντινὸς Ἐπιτάφιος, δωρεὰ τοῦ αὐτοκράτορα Ἰωάννου ΣΤ΄ Κατακουζηνοῦ, καθὼς καὶ ἔργα ὑπογεγραμμένα ἀπὸ διακεκριμένους τεχνίτες καὶ τεχνίτριες.

Χρυσοκέντημένοι Ἐπιτάφιοι, ἄμφω ἐπιτραχήλια, καλύμματα ἀγίων σκευῶν καὶ ἄλλες λειτουργικὲς ὑφάσεις μαρτυροῦν τὸ ὕψος τῆς βυζαντινῆς καὶ μεταβυζαντινῆς τέχνης, ὅπου τὸ μετάξι καὶ τὸ χρυσὸ νήμα συνδυάζονται μὲ εὐλαβῆ διάθεση καὶ μὲ τὴν ἀδιάλειπτη πνευματικὴ προσφορὰ τῶν ἀνωνύμων κεντητῶν καὶ κεντητριῶν, οἱ ὅποιοι ἐργάζονταν μὲ ταπεινὸ φρόνημα καὶ πίστη, μὲ τὴν προσευχὴ τους ἀποτυπωμένη πάνω στὸ ὕφασμα, ὡς προσφορὰ εὐσεβοῦς καρδιάς πρὸς τὸν Θεὸ καὶ τὴν Ἐκκλησία.

Ἡ ἀφιερωματικὴ ἐπιγραφή τοῦ Ἀυτοκράτορος Ἰωάννου ΣΤ΄ Καντακουζηνοῦ. Λεπτομέρεια ἀπὸ Ἐπιτάφιο 14ου αἰ.
The dedicatory inscription of Emperor John VI Kantakouzenos. Detail from an epitaphios, 14th c.

Τετάρτη-Monday 29
 Ηρώδου άνακραθέντων
 Μαρκελλου άσιου

Τρίτη-Tuesday 30
 Ανάστασ άσιου, Φιλεταίρου μαρτ.,
 Γεδεών Καραλλάλληου άσιουμαρτ.

Τετάρτη-Wednesday 31
 Μελάνης Ρωμαίας, Θεοφυλάκτου
 Άχρίδος, Ζωτικού άφρανοτρόφου ιερομ.

Πέμπτη-Thursday 1
 ΠΕΡΙΤΟΜΗ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ
 Βασιλείου του Μεγάλου

Παρασκευή-Friday 2
 Σιλβέστρου Ρώμης, Κοσμά
 Κων/πόλεως, Σεραφεΐμ του Σαρώφ

Σάββατο-Saturday 3
 Μαλαχίου προφήτου,
 Γαρδίου μάρτυρος

Κυριακή-Sunday 4
 ΠΡΟ ΤΩΝ ΦΩΤΩΝ,
 Σύναξις 70 Άποστόλων, Θεακτίστου άσ., Εόθου-
 μίου και 12 Βατοπαιδινών άσιουμ., Νικηφόρου
 του Λεπρού άσιου

Χρυσού. Λεπτομέρεια σταυρού από μεγάλο ώμοφόριο. Δαμασκηνού Θεο-
 λογικού. Σαλβασαράς μπλέ, πρασίνου, άχρας κ.ά. διαφορετικών μεταξωτών ινών με συν-
 θέσει μεταλλικών νημάτων. Έργαστήριο Χρ. Ζεφάρ, Βιέννη, 1798.

*Detail of the Nativity of Christ. Detail of a cross from a great omophorion. Damaskinos of Thessaloniki. Combi-
 nation of blue, green, ochre, and other different silk threads together with metallic threads. Workshop of
 Christos Zefar, Vienna, 1798.*

Κ	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ
28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Κ	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Κ	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ
25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7

Δευτέρα-Monday

Πενήντητος μάρτ., Συγγαμικῆς ὁσίας, Παναγιῶτος Κουσκουλοῦβιτου (Sergius)

5

Τρίτη-Tuesday

ΤΑ ΑΓΙΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ

6

Τετάρτη-Wednesday

Σύναξις τοῦ Τιμίου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου

7

Πέμπτη-Thursday

Σύναξις καὶ τῆς συνοδίας αὐτῆς ὁσ., Παναγιῶτος τοῦ Μακρῆ Βατοπαϊδινού ὁσ., Πατριῶτος Νοξεβίτου ὁσίου

8

Παρασκευή-Friday

Πολυεύκτου μάρτυρος, Εἰστρατίου ὁσίου

9

Σάββατο-Saturday

Γρηγορίου ἐπ. Νύσσης, Δομετιανού ἐπ. Μελιτηνῆς, Μαρκιανού πρεσβυτέρου

10

Κυριακή-Sunday

ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΩΤΑ
Θεοδοσίου τοῦ Κενοβιάρχου

11

Κυριακή τοῦ Κυρίου, λεπτομέρεια σταυροῦ ἀπὸ μεγάλο ὠμοφόριο, Δαμασκηνοῦ Θεσσαλονικῆς. Συνδυασμός μπλέ, πρασίνου, ὄχρας κ.ά. διαφορετικῶν μεταξωτῶν ἰνῶν με συνδυασμὸν μεταλλικῶν νημάτων. Εργαστήριο Χρ. Ζεφάρ, Βιέννη, 1798.

Κυριακή of the Lord, Detail of a cross from a great omophorion, Damaskinos of Thessaloniki. Combination of blue, green, ochre, and other different silk threads together with metallic threads. Workshop of Christ Zephar, Vienna, 1798.

Κ	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ
28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Κ	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Κ	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ
25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7